

Sundheds- og Ældreudvalget
Anne.Nygaard.Just@ft.dk

Åbent brev til Sundheds- og Ældreudvalget vedrørende B51 om brug af særlige kasselinjer og standardiserede pakker

Hjerteforeningen, Lægeforeningen og Kræftens Bekæmpelse støtter overordnet op om beslutningsforslaget, hvis gennemførelse vil bidrage til at realisere Kræftplan 4's mål om, at vi i 2030 har en røgfri generation, hvor ingen unge ryger.

Hvert år dør 13.600 danskere på grund af rygning, der har medført primært hjertekar-sygdom og kræft. 22 procent af befolkningen ryger, og 16 procent ryger hver dag. Derfor er det stærkt bekymrende, at andelen af danskere, der ryger har været stagnerende de sidste seks år. Hver dag begynder 40 børn og unge at ryge.

Hvis vi inden for de næste 12 år skal nå målet om en røgfri generation er vi nødt til at gå nye veje og sætte politisk handling bag ordene. Der er ikke ét politisk tiltag, som alene kan få os i mål med en røgfri generation, men det er derimod afgørende at sætte ind med en række tiltag, som hver især bidrager til at få færre danskere til at ryge.

Neutrale cigaretpakker

Indførelsen af neutrale cigaretpakker er et vigtigt instrument til at nå målet om en røgfri generation.

Hjerteforeningen, Lægeforeningen og Kræftens Bekæmpelse mener, at Danmark bør følge Storbritannien, Frankrig, Irland og snart Norge og benytte rammerne inden for EU's tobaksvaredirektiv til at indføre reklamefri cigaretpakker, der ikke frister med identitetsskabende brands. Neutrale cigaretpakker anbefales af WHO¹ som et effektivt tiltag til at gøre rygning mindre attraktivt, mindske vildledende markedsføring og øge effekten af sundhedsadvarsler.

---

¹ World Health Organization: Plain Packaging: evidence, design and implementation, 2016
http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/207478/1/9789241565226_eng.pdf?ua=1

En række studier har undersøgt effekten af neutrale cigaretpakker. Det er Hjerteforeningen, Lægeforeningen og Kræftens Bekæmpelses opfattelse, at det mest omfattende og gennemarbejdede studie er Cochrane-reviewet fra 2017², der gennemgår 51 studier med flere hundrede tusinder deltagere. Cochrane-reviewet konkluderer, at neutrale cigaretpakker effektivt kan reducere tobaksforbruget, og at det særligt vil gælde i forhold til unges vurdering af cigaretternes branding-værdi.

Markedsføring af tobak

Lov om forbud mod tobaksreklamer tillader i dag ”en neutral anbringelse af tobaksvarer i forbindelse med betalingskasser, barer og lignende.” Det betyder blandt andet, at stadig smartere udstillingsmontrer fylder en stor del af arealet bag kassen i kiosker og butikker. Især børn og unge påvirkes af denne markedsføring af tobak i supermarkeder og dagligvarebutikker.

Der er undersøgelser, som understøtter, at der er en sammenhæng mellem eksponering for cigaretter og rygning³. Det afgørende er derfor, at børn og unge ikke udsættes for reklame for tobak i butikker og andre salgssteder.

Vi anbefaler derfor at indføre ”tobak under disken”, hvor tobakken ikke længere er synlig i butikkerne men f.eks. kan opbevares i skuffer under disken. Det har man gjort i lande som Island, Irland, Norge og UK for at forhindre markedsføring af cigaretter i butikkerne.

Håndhævelse af lovgivningen

Politiken har i 2017 lavet stikprøver, hvor over halvdelen af butikker solgte tobak til mindreårige uden at bede om ID. Samtidig er risikoen for at få en bøde for ulovligt salg forsvindende lille i Danmark. Der er derfor et stort behov for bedre og mere effektiv kontrol med efterlevelse af reglerne for salg af tobak til mindreårige.

I håndhævelses-øjemed kan der med fordel indføres en licens til tobakssalg til udsalgssteder. Det vil gøre det muligt at fratage butikker retten til at sælge tobaksvarer, hvor det er demonstreret, at lovgivningen brydes gentagende gange.

Tobaksproducenterne er en del af en international industri, og deres argumenter mod neutrale cigaretpakker og ”tobak under disken” går igen fra land til land⁴. Der er ikke grundlag for at påstå, at neutral indpakning vil vildlede forbrugeren, øge smugling, forsinke betjening af kunder i butikkerne eller vil kræve efteruddannelse af personalet⁵. Ligeledes er der ikke belæg for, at tobak under disken vil medføre hverken store udgifter for butikkerne, øget sygefravær eller rygproblemer blandt personalet.

Hjerteforeningen, Lægeforeningen og Kræftens Bekæmpelse støtter derfor op om beslutningsforslagets intention om at begrænse markedsføringen og tilgængeligheden ved salg af

---

² <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/14651858.CD011244.pub2/>

³ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/25173775>.; <http://tobaccocontrol.bmj.com/content/early/2018/01/13/tobaccocontrol-2017-053996>

⁴ https://www.cancerresearchuk.org/sites/default/files/aug2008_pointofsale_report_final.pdf

⁵ <https://www.cancervic.org.au/plainfacts>

tobak og opfordrer til at sætte politisk handling bag ordene, så vi sikrer os, at vi når målet om en røgfri generation i 2030.

Leif Vestergaard Pedersen

Adm. direktør
Kræftens Bekæmpelse

Kim Høgh

Adm. direktør
Hjerteforeningen

Andreas Rudkjøbing

Formand
Lægeforeningen

Lægeforeningen